

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduradništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto IX. - Štev. 37

Gorica - četrtek 12. septembra 1957 - Trst

Posamezna številka L. 30

Pred novim šolskim letom

Vrata šol se zopet odpirajo. Pred nas se postavljajo nove skrbi. Starši gledajo zaskrbljeno, kje dobiti denar za obleko in knjige. Učenci stopajo zopet v znane prostore, med svoje prijatelje, pred svoje učitelje. Učitelji so se vrnili nazaj v šolo, okrepljeni in z novim pogumom stopajo pred nove obraze najmanjših, ki prvič prestopajo šolski prag. Ta slika se ponavlja leto za leto in rod za rodom prepušča šolske klopi novim generacijam.

Za nas Slovence na Tržaškem in Gorškem pa je vsako novo šolsko leto tudi naroden problem, nekako ljudsko štetje naše narodne zavesti. Že nekaj let si naši kulturni, politični in sindikalni zastopniki prizadevajo, da bi naše manjšinsko šolstvo dobilo končno vendar pečat stalnosti. Čakamo že dvajset let in lepe obljube in zagotovila se še vedno niso izpolnila.

Proti koncu septembra je napovedan v Trstu obisk prosvetnega ministra. Novemu prosvetnemu ministru želimo dobrodoščilo, a obenem pričakujemo, da si bo na kraju samem ogledal in se prepričal o potrebah slovenske šole, se pomenil z merodajnimi predstavniki in dal slovenski šoli končno ono jamstvo stalnosti, na katero že predolgo in nestrpnost čakamo.

Toda pri vsem tem si pa nikar ne delajmo nekih utvar in ne držimo križem rok. Dobro se moramo zavedati tudi svojih dolžnosti. Zastonj vse zahteve po zakonitvi šol, če pa sami ne čutimo toliko narodnega ponosa, da bi svoje otroke v slovensko šolo tudi poslali. Šola se zakonoma na osnovi števila učencev in razredov. Če ni dovolj učencev, ni samostojnega razreda. Če ni razredov, ni šole.

Ziljenje je danes tako, da nujno zahteva v obilni meri sodelovanje vseh. Predvsem pa to zahteva življenje naroda. Narod ni puhla in prazna beseda brez vsebine. Če smo Slovenci narod, in o tem niti najmanj ne dvomimo, moramo dati tej besedi vsebino. In to je dolžan storiti vsakdo po svojih močeh. V šolskem vprašanju je naša dolžnost, da šole ohranimo in napolnimo z našo deco. Otroci slovenskih staršev spadajo v slovensko šolo. Kako prazni in jalovi so izgovori onih staršev, ki pod pretezo službe, zaslužka, državljanstva in trgovine dajejo svoje

Plemenski boji v ZDA

Znano je, da vlada v južnih predelih ZDA precejšnja nestrpnost do črnega prebivalstva. Tako je prišlo sedaj do novih trenj v zvezi s prepovedjo guvernerja iz Arkansasa, da bi črnski dijaki lahko obiskovali srednjo šolo, v katero so dosedaj imeli dostop le belci. Ta prepoved pa je v kričnem nasprotju ne samo z najosnovnejšimi človečanskimi pravicami, ampak tudi z ameriško ustavo in odlokom Vrhovnega sodišča o prenehanju plemenskega razlikovanja. Zato so pospegle vmes zvezne oblasti, a zaenkrat brez posebnega uspeha. Sam predsednik Eisenhower je to nečloveško početje obsodil, pravosodni minister pa je izdal posebne odloke proti odgovornim oblastem države Arkansas. V svoji rasni nestrpnosti so nekateri fanatiki prišli celo do tega, da so nastavili v neki šoli pekleni stroj. K sreči ni bilo človeških žrtev.

To je gotovo nezdrav pojav v ameriškem življenju. Treba je, da oblasti nastopijo z vso energijo, kajti to drugače le ruši ugled stare ameriške demokracije.

V Siriji še vedno zapleteno stanje

Ko se je ameriški podtajnik Henderson vrnil s svoje misije po Srednjem vzhodu v Washington, so ZDA sklenile oborožiti Jordanijo in Libanon z namenom, da bi se ti lahko branili pred možnim napadom. Ta poteza predstavlja nov korak ameriške politike, po kateri hočejo ZDA preprečiti prodiranje sovjetskega vpliva na Srednjem vzhodu. — Sirijska vlada pa je obtožila Združene države, da odkrito izzivajo Sirijo in ogrožajo njeno državno neodvisnost s tem, da so poslale v bližino sirijske obale svoje vojne ladje. Ameriški zunanji minister Dulles je dal zadnje dni pomirljive izjave o sirskega vprašanja, ki naj bi se po njegovem mnenju kljub težavam rešilo na miren način.

OBISKI V JUGOSLAVIJI

Zadnje čase je Jugoslavija pozorišče raznih obiskov iz Zahoda in Zaha. Oni iz komunističnega bloka prihajajo v znamenju enotnosti socialističnega tabora, ki so ga skušali nekako spraviti skupaj po zadnjem sestanku Tito-Hruščev v Romuniji. Tak je bil n. pr. obisk delegacije Zunanje Mongolije, ki nima sicer sama na sebi večje politične važnosti. Z vabilom zahodnim politikom pa bi Beograd rad dokazal, da se še vedno drži v dobrih odnosih z Zahodom in da zagovarja politiko tkzv. enake razdalje od obeh blokov.

Tako se je zadnje dni prejšnjega tedna mudil v Beogradu britanski zunanji minister Selwyn Lloyd, ki je imel vrsto razgovorov z jugoslovanskim zunanjim ministrom Popovićem. Sestal se je pa tudi s Titom in Kardeljem. Poleg odnošajev med obema državama, ki so jih označili za dobre, so bili glavni predmet razgovorov predvsem odnošaji med Vzhodom in Zahodom, razorožitev ter položaj na Srednjem vzhodu. V zaključnem poročilu je bilo med drugim rečeno, da različna gledanja na nekatera mednarodna vprašanja ne vplivajo na prijateljske odnose med obema državama. Selwyn Lloyd je sicer dobil od Popovića zagotovila, da bo Jugoslavija še naprej vodila neodvisno politiko. Kot izgleda, pa Jugoslavija po drugi strani skoraj v celoti podpira sovjetsko zunanjo politiko. Saj bi drugače ne bila komunistična država.

Te dni pa je prišla na obisk v Jugoslavijo delegacija poljske vlade in partije, ki jo vodi Gomulka in Cyrankiewicz. Temu obisku pripri-

sujejo jugoslovanski voditelji velik pomen. Gomulka je ravno tako kot Tito zagovornik neodvisnosti od Moskve, čeprav mora biti zaradi dejanskega položaja bolj previden. Kaj posebnega si pa od tega srečanja za usodo o satelitskih držav ni pričakovali, saj spada obisk nedvomno v okvir kremelskih teženj po enotnosti socialističnega tabora.

Pomembna je tudi odločitev kongresa Zveze jugoslovanskih komunistov, ki bi se moral vršiti meseca novembra v Ljubljani. Politični opazovalci menijo, da je odločitvi vzrok poleg nesoglasij glede notranjih partijskih zadev tudi delikaten mednarodni položaj. Jugoslavija namreč zaenkrat ne bi hotela zavzeti kakšnega stališča, ki bi ji utegnili škodovati na mednarodnem področju.

Gronchi v Perziji

V ospredju italijanske politične pozornice je sedaj obisk predsednika Gronchija v Perziji. Poleg običajnega pomena takih obiskov ima Gronchijevo potovanje še važnejše politične cilje. Italija naj bi namreč prevzela vlogo posredovalca med nasprotujočimi si arabskimi državami. Govorilo se je celo o nekem sredozemskem paktu, ki naj bi imel nevojaski značaj in v katerem naj bi sodelovale nekatere države Srednjega vzhoda in južne Evrope. Te načrte spravljajo v zvezo z znanimi pogledi predsednika italijanske republike na atlantsko politiko: Gronchi bi namreč rad, da bi Italija hodila bolj samostojna pota v zunanji politiki. To pa nekoliko vzemirja druge zahodne kroge, čeprav ni zato tehtnega vzroka.

Poleg tega si tudi italijanska industrija obeta od Gronchijevega obiska znatne koristi. Ustanovila se je namreč italijansko-iranska petrolejska družba, katere 75% čistega dobička bo šlo Iranu, 25% pa Italiji. Italijanska iniciativa pa gotovo ne bo ostala osamljena.

Imre Nagy v Budimpešti?

Bivši generalni tajnik ogrskega združenja za Združene narode, George Palocz-Horvath, ki se sedaj nahaja v Tokiu na mednarodnem kongresu »Pen Club«, je izjavil, da so bivšega ministrskega predsednika Imre Nagyja iz njegovega ujetništva v Romuniji prepeljali zopet v Bu-

dimpešto z namenom, da bi mu tajna policija z mučenjem izsilila izpovedi zadnje ure o vzrokih vstaje na Ogrskem v lanskem oktobru.

Po mnenju pisatelja skuša sedaj Kadarjeva vlada na vse načine izsiliti iz Nagyja izpovedi in priznanja v pričakovanju skorajšnjega sestanka zastopnikov Združenih narodov, kjer bodo razpravljali o zadnjih dogodkih na Madžarskem. Paul Tabory, predsednik ogrskih pisateljev, ki se tudi te dni nahaja v Tokiu, je potrdil Paloczjeve izjave kot resnične. Palocz-Horvath je še izjavil, da je gotov, da bo Nagy raje umrl, kakor pa da bi potvoril resnico o ogrski vstaji, in da bo svet v kratkem zvedel za Nagyjev »politični testament«, ki je po tajni poti že prišel v svobodni svet.

Beg iz Poljske

Varšavske komunistične oblasti so izdale uradno poročilo, da je dne 7. septembra zbežal na Zahod bivši komunistični podtajnik Kazimir Jaworski. Jaworski je doslej najvišja poljska politična osebnost, ki si je izbrala svobodo in s tem obsodila totalitarni komunistični režim.

Mestna kriza v Trstu

Ce je kaj verjeti izjavam vodilnih tržaških občinskih svetovalec, smo pred razpustom občinskega sveta. Ves čas od zadnjih volitev so imeli upravitelji občine kaj težko delo. Vzrok je bil v tem, ker nobena stranka in nobena zveza sorodnih strank ni imela v občinskem svetu absolutne večine. Skrajna leвица je imela 19 svetovalec, demokristjani 20, misovci 9, manjše stranke ostalih 12. Od začetka so upravljali občino demokristjani skupno s socialdemokrati in republikanci. Krizo so povzročili republikanci, ki so na primer v vprašanju proste cone zagovarjali koristi industrialcev. Ker so jim sledili tudi socialdemokratje, ki večkrat sami ne vedo, kaj pravzaprav hočejo, je prevzel upravo občine enobratni demokristjanski odbor, ki se je vzdrževal s pomočjo desnice. Ko pa je šlo letos za odbritev proračuna za tekoče leto, je malenkosten incident povzročil, da so misovci zapustili sejno dvorano. Tako so ostali demokristjani osamljeni in proračun, ki bi moral biti odobren z absolutno večino, to je z 31 glasovi, je propadel.

Tu je treba povedati, da je bilo celotno poslovanje občinskega odbora malo normalno. Proračun bi moral biti potrjen že v oktobru lanskega leta. Tako je poslovala uprava do danes že več kot osem mesecev brez definitivnega proračuna. Pomniti pa je treba, da ima to malo vpliva na občinsko upravo. Ker je vsako leto v občinskem gospodarstvu več milijard primanjkljaja, zato je končna redakcija proračuna v veliki meri odvisna od prefekturne nadzorstvene oblasti, ki marsikako postavko v izdatkih občnove prišteje.

Ko je bil proračun zavrnjen, so v prvi naglici demokristjanski odborniki podali ostavko. To pa verjetno z upanjem, da se bo občinski svet prestrašil ter prosil odbor, naj ostane. Pri tem bi seveda moral obljubiti, da bi glasoval za proračun. Mučno je namreč za demokristjane, da morajo biti v tem odvisni od skrajne desnice.

Toda levičarski svetovaleci so drugačnega mnenja. Vztrajajo na tem, da se sestavi nov odbor iz demokristjanov, republikancev in zmernih levičarjev. Demokristjani pa se upirajo temu, da bi sedeli v odboru skupno s socialisti.

Upor v komunističnih vrstah

Federacija komunistične partije v Speziji je prosila za nujno pomoč centralno ravnanstvo v Rimu, da bi ukrotila upor, ki postaja v njenih vrstah iz dneva v dan močnejši. Obenem je tudi prosila, naj bi ravnanstvo rešilo težak problem vedno hujšega spora med socialisti in komunisti. Socialisti, tako zvani maksimalisti, so danes v večini po vseh tovarnah v Speziji. Komunistični sestanki sami pa se stalno končajo z rabukami, tako da so oblasti s pretvezo, da so lokali v popravilu, zapre že marsikak komunistični sedež. Komunistični prvaki se čutijo osamljene, kajti vedno večje je število njihovih simpatizerjev, ki dezertirajo njihove vrste.

Na prošnje spezijskih komunističnih prvakov je centralno vodstvo v Rimu odgovorilo, da bo v kratkem poslalo na lice mesta svojega zastopnika Longa z namenom, da spet vzpostavi red in mir v komunističnih vrstah. Toda zdi se, da mu »maksimalisti« pripravlajo sprejem, kakršnega ni bil še vajen obličnih obiskih.

Vmes je posegla prefektura, verjetno na prošnjo župana, ki je pisala občinskemu svetu pismo, v katerem opozarja na neodložljive naloge, ki jih mora svet čimprej rešiti: potrditev proračuna, potrditev delovne pogodbe z nameščenci Acegata, obnova odbora občinske dobrodelne ustanove (ECA), imenovanje občinskega zastopnika v upravi Industrijskega pristanišča (Ente Porto Industriale).

Tako je prišlo do občinske seje dne 3. septembra. Župan je bral omenjeno pismo prefekture, ki pa ni vzbudilo nobenega zanimanja. Po štiriurnih ostrih prepirih je prišlo do glasovanja. Župan in odborniki, ki so bili podali ostavko, to je 16 po številu, niso mogli glasovati in so se glasovanja vzdržali. Vzdržali so se tudi misovci (to je 9 glasov), ki so skupno s monarhovci že prej predlagali, naj bi stari odbor posloval naprej. Protij ostavki so glasovali štirje preostali demokristjani, en liberalec in en monarhovci (eden je bil odsoten). Vsi ostali so glasovali za ostavko, to je 28 glasov. Tako je tržaška občina pravzaprav brez župana in ožjega odbora, ki upravlja občino.

Demokristjani sedaj grozijo, da bodo podali ostavko tudi na sedež v občinskem svetu. Če bi se to zgodilo, bi jim verjetno sledili tudi desničarji. Ker bi bila to večina svetovalec, bi po zakonu prišlo do ukinitve sveta in novih volitev. Komunisti pozivajo demokristjane, naj se stori nov odbor s pomočjo zmernih levic. Socialdemokratje in menjevi pa pozivajo oblast, naj se občinski svet čimprej razpusti in razpišejo v najkrajšem času nove volitve. Treba pa je potrpečljivo čakati, kako se bo to razpletlo, ker je težko vedeti, kakšni so resnični načrti vodilnih občinskih mož.

NOV ZAKON O DRŽAVLJANSKIH PRAVICAH V ZDA

Dne 29. avgusta je ameriški senat po dolgem razpravljanju odobril načrt zakona o državljskih pravicah. To je prvi zakon v ameriških državah, ki bo ščitil pravice ne samo Amerikancev, temveč tudi bele in črnece. Zakon je bil sprejet s 60 glasovi proti 15. Predvsem so se odobrili zakona močno upirali senatorji južnih držav.

NAŠ TEDEN V CERKVI

15. 9. nedelja, 14. pob.: Marija 7. žalosti
16. 9. poned.: sv. Kornelij in Ciprijan, m.
17. 9. torek: Rane sv. Frančiška
18. 9. sredo, kvaterna: sv. Jožef Kupertinski, spozn.
19. 9. četrtek: sv. Januarij in tov., m.
20. 9. petek, kvaterna: sv. Eustazij in tov., m.
21. 9. sobota, kvaterna: sv. Matej, ap. ev.

*

SV. CIPRIJAN, po poklicu odvetnik, je kmalu po spreobrnjenju iz poganstvu bil posvečen v mašnika, nato pa je tudi hitro

postal škof slavnega mesta Kartagine v severni Afriki (Tunis).

Bil je silno goreč in izvrsten krščanski pisatelj. O njegovih spisih je pričal že sv. Hieronim, da so bolj jasni in svetli kot sonce.

Bil je mučen vpricho svojih vernikov — po poganski oblasti. — Bog kliče v vsakem poklicu, ob vsaki uri.

Vidimo, da je nekrščanska svetna oblast nekdanj kot sedaj preganjalca vere. Sedanja se od zgodovine ne nauči nič. To pa zato, ker je strast, tu strast vladanja, slepa.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas so stale poleg križa Jezusovega njegova mati in sestra njegove matere, Marija Kleopova, in Marija Magdalena. Jezus se ozre na mater in na zraven stoječega učenca, ki ga je ljubil, ter reče svoji materi: Žena, glej, tvoj sin! Potem pravi učencu: Glej, tvoja mati! In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi.

*

Praznik sedem žalosti bl. Device Marije naš spominja na veliko žalost in trpljenje naše prelube nebeske Gospe, matere in kraljice Marije. Marija je bila brez dvoma najsrečnejša mati pod soncem. Ona ni rodila navadnega človeka, ampak rodila je božjega Sina. Kako srečna je morala biti, ko je nosila Stvarnika vseh stvari, in kako blažena, ko je rodila Kralja, ki vlada nebo in zemljo! Brez dvoma silno srečna in blažena, ko ga je zanosila, in še veliko srečnejša, ko je prvič zagledala premili in nadvse ljubeznivi Zveličarjev obraz. Polna velike sreče ga je povila, polna največje sreče ga je dojila, kot mati ljubila in materinsko zanj skrbela. Nobena druga mati ni bila tako obilno blagoslovljena, tako vzvišena, tako visoko častljiva, tako popolna in tako neizmerno blažena kot Jezusova mati Marija. Bila je enostavno najsrečnejša mati pod soncem.

A Marija je tudi ogromno trpela. Po eni strani je užila neprimerno več sreče in blaženosti kot vse druge matere, a po drugi strani je tudi prestala neprimerno več grenkobe in trpljenja kot vse ostale matere. Blažena Devica Marija je ogromno trpela, več kot vsi ostali ljudje. Nihče je ni in ne bo prekosil v njenem velikem trpljenju. Marijinah žalosti ni bilo samo sedem, ona ni

bila žalostna in trpeča samo sedemkrat v svojem zemeljskem življenju, ampak njena žalost je bila kratkoročno ogromna in neizmerna, posebno ob nečloveškem križanju in nadvse bridki izgubi njenega ljubega Sina. Marijino dušo je presunil meč bolečin. Velika kot morje, velika kot grenko in prostrano morje, je bila bolečina naše nebeske Matere, zlasti v času Jezusovega trpljenja in še posebno takrat, ko je vsa žalostna stala poleg križa, na katerem je visel njen najdražji božji Sin. Pa trpljenje se je začelo že poprej. Gotovo ni mogla biti do vrha srečna in docela blažena, ko je morala roditi ne doma, ampak na potovanju, ne v bogati hiši, ampak v skromnem zaklonišču. Ko je božje Dete, vesoljnega Kralja, polagala v revne jasli, gotovo ni mogla zadržati svojih materinskih solz. In ko je slišala Simeona ter z ljubljenim Sinom bežala v Egipt in v izgnanstvu tamkaj živela, je nedvomno zopet bridko trpela. Ko je malega Jezusa izgubila in ga tri dni z Jožefom iskala, je nova žalost napolnila njeno otožno srce. Jožefova smrt za ženo Marijo gotovo ni mogla biti tolažba. A nadvse je trpela, ko je trpel Jezus. Takrat, zlasti pod križem, je njeno trpljenje prispelo do viška. Ko je na križu umiral predobri Jezus, takrat je Marijino dušo presunil pravi meč bolečin, kot je že poprej napovedal starček Simeon.

Marija je ogromno trpela, a kljub temu z veseljem trpela. Vse bolečine je vdano in pogumno prenašala iz goreče ljubezni do Boga in za rešitev naših duš. Prejela je izredno nagrado. Danes kraljuje v nebesih in njena radost je brezmejna. Posnemajmo v življenju Marijo, častimo jo, otroško ljubimo in zvesto kličimo na pomoč!

POZIV STARŠEM

Ob začetku novega šolskega leta je poljski kardinal Wyszyński s posebnim pismom pozval katoliške starše, naj prijavijo svoje otroke za verski pouk po šolah. Istočasno kardinal svari pred zavodi, v katerih ni nobenega verskega pouka.

Mali šmaren na Sv. gori

Na praznik Marijinega rojstva je Sveta gora doživela spet nepozaben dan žive vere in Marijine proslave. Z vseh strani Primorske, pa tudi z Gorenjske, iz Ljubljane, iz Trsta in Gorice so prihitali številni romarji. Skoro štiristočlana množica je napolnila veličastno svetogorsko baziliko in z neprekinjenimi molitvami in prepevanjem častila svetogorsko Kraljico.

Med romarji so bili častno zastopani možje in fantje, ki so z vzgledno pobožnostjo pristopili k sv. zakramentom. Kakih deset spovednikov je s kratkimi predledki spovedovalo soboto popoldne, skoro

vso noč na nedeljo in v nedeljo do poldne. Pri sami zgodnji sveti maši so trije duhovniki obhajali dobre trideset ure.

Med prvo in drugo sveto mašo je odlično prepeval zbor iz župnije Breznica z Gorenjske; pri peti sv. maši ob 10. uri pa pevski zbor od Sv. Roka iz Gorice. Med sv. mašo je izredno lepo govoril o nebeski Materi Mariji p. Mauricij Peraš, kapucin iz Škofje Loke.

Pretrsljivi so bili razni prizori žive vere: mož, ki je priromal peš iz daljnega kraja v Sloveniji, da izpolni zaobljubo; skupine romarjev, ki so na kolenih obkrožali Marijin oltar; množica romarjev, ki je vso noč prečela v molitvi in pobožnem petju v svetišču...

Sveta gora je danes kot Fatima kraj molitve, pokore in zatajevanja. Romarji, ki se povzpno na Sv. goro, gredo samo iz verske potrebe, saj ni tankaj niti hotelov niti gostiln in niti prenočišč. Zato pa je Sv. gora res sveti kraj, kjer Marija deli svojim častilcem srčnega miru, dušne tolažbe, tihe sreče otrok božjih.

Primorska se je poklonila Mariji

Pet tisoč vernikov pri nedeljski procesiji na Opčinah

Sv. Cerkev je preteklo nedeljo praznovala rojstvo Marijino. Že od nekdanj so na ta dan ljudje radi romali na Marijine božje poti širom slovenske dežele. Letos je izredno lepo vreme poznega poletja doprineslo svoj del, da so bila vsa Marijina slavlja in božje poti še bolj obiskane nego navadno. To moremo reči tudi o nedeljski marijanski procesiji na Opčinah. Že deveto leto obhajajo tržaški Slovenci to lepo Marijino slavlje, a toliko ljudstva kot preteklo nedeljo se morda ni še udeležilo nobene dosedanje procesije. Ko se je vila dolga vrsta ljudi pred Marijinim kipom in še veliko daljša zadaj za njim, si se začuden spraševal: Od kod pa so se ti ljudje vzeli? Po obrazih in po govorici si lahko presodil, da so to domači tržaški verniki iz mesta in okolice. Seveda so se jim pridružili tudi sosedje Kraševci iz devinskega dekanata in tudi kakih dve sto Goričanov, vendar glavnina je bila tržaška. Zato čast tržaškim vernikom, da so v nedeljo v tolikem številu prihitali na Opčine. Pravijo, da bi jih bilo še več, ko bi mogli dobiti več avtobusov, zlasti iz Brega, da bi jih bilo veliko več. Vendar tudi tako jih je bilo izredno dosti. In povedati je treba, da so se tudi lepo zadržali. Imel si vtis, da je to res ljudstvo, ki veruje in ki ni prišlo samo prodajat zija.

Seveda prevladovala so ženske, posebno Marijinih družbenice je bilo veliko. To je tudi prav, saj so ravno one najbolj poklicane, da Marijo častijo. Vendar je bilo opaziti tudi lepo število moških. Ne vem, kako je bilo pretekla leta; letos je bilo v procesiji zadovoljivo število mož in fantov. Gotovo bi bilo lahko tudi moških toliko kot žensk, a bilo bi preveč zahtevati od Tržačanov kaj takega.

Urejeno se je razvila procesija iz cerkve po Narodni ulici navzgor ter nato zopet dol do križišča v Trebče in Bazovico. Otroci in za njimi družbenice so otvarjali procesijo. Sledili so možje, za njimi skavti v svojih prikupnih uniformah. Za skavti je korakala godba iz Trebče. Ta je pridno igrala ves čas procesije in spremljala petje zborov in ljudstva. Tudi med mašo se je godba lepo postavila z lepimi komadi. Godbi je sledila duhovščina: najprej mašni strežniki, ki jih je bilo za celo kompanijo, za njimi duhovniki z msgr. Kramarjem in Silvanijem. Takoj za duhovniki so mladi fantje nosili Marijin kip sredi mož, ki so nosili torče, in pa belooblečeni deklet, ki so delale Mariji častno spremstvo. Za kipom je šel g. škof msgr. Santin v polnem škofovskem ornatu med diakonom in subdiakonom. Prevzvišeni se je letos prvič udeležil openske marijanske procesije in tako še povečal veljavo te vsakoletne največje verske manifestacije tržaških Slovencev. Za škofom so se razvrstili pevci iz raznih vasi. Bili so precej številni. Potrebni pa so bili posebno zato, da so pomagali pri ljudskih litanijah, ki so se pele med procesijo. Za pevci je sledila dolga vrsta drugih vernikov, ki so vsi med procesijo pobožno peli in molili. Mirno lahko rečemo, da se je v nedeljo na Opčinah prav veliko pelo. Upati je, da je bilo to ne samo petje, nego tudi molitev.

Procesija se ob povratku ni vrnila v cerkev, saj bi ne mogla toliko množica nikamor, temveč so na prostoru zadaj za cerkvijo pripravili oltar. Tu se je zbrala vsa ogromna množica okrog Marijinega kipa in oltarja. Stopil je tedaj na pripravljeni govorniški oder g. Mirko Mazora, kaplan na Travniku v Gorici, ter s svojo jasno in prijetno besedo najprej poudaril, da se je vsa ta množica zbrala zato, da počasti svojo Mater, ki se je na

ta dan rodila. Potem pa povedal, da je v Fatimi ta Mati opozorila svet na strašno gorje, ki ga povzroča greh. In kaj je greh? Kakšne so njegove posledice? Prikazal je govornik eno in drugo z željo, da bi ljudje greh opustili in tem bolj pomagali, da bi se čimprej uveljavilo kraljestvo Marijino, kakor je ona napovedala v Fatimi.

Za lepimi besedami č. g. M. Mazore je g. škof podelil navzočim svoj blagoslov, nakar je sledila sv. maša na prostem, ki jo je daroval domači openski g. dekan msgr. Silvani. Med mašo so verniki molili in peli, da je bilo veselje jih poslušati. Posebno mogočno je zadonel »Marija skoz življenje«, ki jo je pella res vse ljudstvo ob spremljavi trebske godbe.

Sonce je šlo v zaton, ko je bilo lepe slovesnosti konec. Na jasnem nebu je zahajalo za kraške bore gotovo veselo tudi ono, da je videlo tako veličastno procesijo. Bog daj, da bi take verske prireditve pomagale ogreti vero mlačnih in mrzlih ter še bolj razplamteti vero dobrih Tržačanov.

Ob koncu pa ne morem kaj, da bi ne povedal besedo Opencem na uho. Ko smo sedeli v korieri in se vračali domov, je sosedja rekla sosedji: »Si videla koliko ljudi pri procesiji, a niti enega mlaja niti malo zelenja v celi vasi. Take »suhe« procesije vidiš v tujini, na Slovenskem nikjer. Na Brezjah so preteklo nedeljo ljudje navozili cele vozove vencev, da so petkrat opletli vso cerkev...« Ali niste vi, Openci, tudi tega mnenja?

Orjaške orgle na Dunaju

Dunajski časniki jim pravijo »Riesenorgeln«, orjaške orgle, ker če bi jim rekli samo »Grossorgeln«, velike orgle, bi s tem ne izrazili njih ogromnosti. Postavili jih bodo namesto prejšnjih, ki so bile med zadnjo vojno po bombnikih težko poškodovane. Izdelala jih je neka nemška tvrdica iz Göttingena po najnovejših izsledkih orgelske umetnosti. Te orgle bodo največje v Evropi in največje na svetu za liturgično uporabo. So namreč dvojje druge orgle v Ameriki, ki so večje, a te ne služijo za cerkveno uporabo, temveč za koncerte.

Nove orgle sv. Štefana sestojijo iz štirih ločenih delov. Glavne orgle (Hauptorgel) bodo nameščene na sredi, kjer so bile prejšnje stare na koro nad glavnim vodom v cerkev. Ob straneh v posebnih prostornih vdolbinah bosta dva stranska pozitivna, spredaj pred glavnimi ob balkonu pa bode srednji pozitiv. Orgle bodo imele štiri manuale s 126 pojočimi registri in nad deset tisoč piščali in bodo seveda električne. Prospekt bo obsegal 53 piščali, ki bodo razporejene tako, da bo na vsakem koncu stalo po šest piščali kontraoktave 23 čevljev visokih kot toliko velikih stebrov, saj bo najdaljša teh piščali visoka 14 m ter bo imela v premeru 40 cm. Piščali so iz zlitine svine in cinka. Trdka je za njih izdelavo uporabila 57 q kovine. Največje piščali tehtajo nad dva q. Pri postavljanju in prenašanju jih je moralo nositi pet do šest mož kot hlode. Druge piščali v prospektu, ki bodo nad temi, so 16 čevljske in bodo lepo izpolnile prostor v jako lepi in moderno okusni razvrstitvi. Vse te piščali bodo za prvi ali glavni manual; za pedal bodo služile druge lesene prav tako velike. V vsakem izmed stranskih pozitivov bo 41 piščali, v srednjem, ki služi tudi kot okrasek, bodo samo manjše piščali.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

SLOVENSKI ZLATOMASNIK IN TRUJE SREBRNOMASNIKI V ARGENTINI

V juliju je v Argentini obhajal č. g. Karel Skulj 50-letnico mašništva: zlato mašo je daroval v farni cerkvi v San Martinu, teden pozneje pa je bila njemu na čast akademija. Zlatomasnik Skulj izdaja v Argentini poljudno revijo Slovensko besedo, ki prinaša lepe članke tudi o primorskih Slovenceh.

25-letnico mašništva pa so v istem mesecu obhajali: č. g. Janez Kalan, doma iz Škofje Loke, sedaj kaplan na argentinski župniji v Ramos Mejia, znan tudi kot pisatelj (sodeluje pri Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije in Duhovnem življenju); č. g. Boris Koman iz Radovljice, sedaj kaplan v mestu Mar del Plata ter č. g. Anton Smolič iz Mirne peči na Dolenskem, sedaj dušni pastir v neki bolnišnici v Buenos Airesu. Vsi omenjeni duhovniki opravljajo poleg svojega dela še dušno pastirstvo za tamkajšnje Slovence. Č. g. jubilarom naše čestitke!

MSGR. JURIJ MAGJEREC

V Rimu je nepričakovano umrl v starosti 72 let ravnatelj hrvaškega rimskega zavoda svetega Hieronima msgr. Jurij Magjerec. Bil je duhovnik zagrebške škofije in je vodil zavod nepretrpano 29 let. Največja njegova zasluga je gotovo novi zavod svetega Hieronima, ki ga je z velikimi težavami sezidal ob cerkvi istega svetnika skoraj v sredini mesta ob reki Tiberi.

Zavod je namenjen dopolnilnemu študiju hrvaških duhovnikov. Ustanovljen je bil že leta 1453 kot hospic za romarje iz ilirskih dežel. V zavodu ima pravico za eno mesto tudi tržaška škofija.

Pokojni monsignor je bil blaga duša, ter je v potrebi rad priskočil na pomoč. To so občutili zlasti tisti, ki so med zadnjo vojno in po njej iskali pomoči in tolažbe v zavodu sv. Hieronima.

»JUGOSLAVIJA V PESMI«

Pri francoski tvrdki za gramofonske plošče DECCA je pariski Slovence g. E. Davor izdal ploščo pod naslovom »La Yougoslavie en chanson«. Na plošči so med drugim tudi naslednje slovenske pesni: Gor čez izaro, Pojmo na Štajersko in Moj očka ima konjička dva.

SLOV. VEČERI V BUENOS AIRESU

Slov. kult. akcija v Argentini je v zadnjem času posvetila en kulturni večer škofu Baragi ob 160-letnici njegovega rojstva, dva kult. večera pa letos preminulemu arhitektu Jožetu Plečniku.

Poslušajte versko uro na radiu Trst A vsako nedeljo ob 11,30!

KAKSNI MORAJO BITI TABERNAKLJI

Obredna kongregacija je izdala nova navodila, kako morajo biti tabernaklji v cerkvah zavarovani pred oskrnjenjem. Oblika tabernaklja mora biti vedno taka, da je v skladu s slogom cerkve. Na tabernaklju ne sme biti nobenih okraskov ali simbolov, ki jih ljudje ne bi razumeli.

TUDI ZA MUSLIMANE NI VERSKE SVOBODE V RUSIJI

Visok muslimanski dostojanstvenik iz Indonezije Tuan Haji Fathullah je obiskal Sovjetsko zvezo. Po vrnitvi je dejal, da tam ni nobene verske svobode. Muslimani ne morejo razširjati svoje vere. Največ, kar morejo storiti, je to, da molijo na skrivnem doma ali v maloštevilnih še preostalih mošejah. — Singapurske muslimane je vzpodbujal k zidanju novih šol, da bodo ljudje izobraženi in razgledani ter bodo tako lažje s prepričanjem zavračali komunizem in se proti njemu borili.

USPEŠNA POMOC

Škof v portugalski Angoli je prosil, da bi prišli duhovniki iz drugih škofij na delo v Angolo. Njegovi prošnji se je odzvalo 20 duhovnikov iz Goe v Indiji.

ZUPNIJA JE CELICA TELESIA KRISTUSOVEGA

Sv. oče je v posebni avdienci sprejel skupino romarjev iz župnije San Medin iz Barcelone. V nagovoru je dejal: Župnija ni samo cerkev, duhovnik, ozemlje, gotovo število vernikov, ki pripadajo Kristusovi čredi. Župnija je celica telesia Kristusovega, živo bitje s svojim lastnim življenjem, s svojo delavnostjo, s svojim na-

ravnim razvojem, pa tudi s svojimi križi in težavami in s svojim veseljem. Zato naj verniki ljubijo svojo župnijo in skrbijo, da noben njen član ne bo duhovno mrtev.

LESENA CERKVICA JAPONSKIH RUDARJEV

V največjih japonskih žvepljenih rudnikih Matsuo so pred kratkim blagoslovili malo leseno cerkvico. Švicarski misijonarji vršijo svoj apostolat med 20.000 delavci. Ravnatelj rudnikov je katoličan in je on poklical misijonarje na delo.

1000 MISIJONARJEV V MILANU

Meseca novembra bodo imeli v Milanu misijon za vse mesto. Priprave za misijon so v polnem teku. Pri misijonu bo sodelovalo 1000 misijonarjev, med njimi 25 škofov in nadškofov.

ROMANJE GOBAVCEV

Blizu Koimbre na Portugalskem je zavod za gobove bolnike. Nedavno je 500 gobavecev iz tega zavoda poromalo v Fatimo. Spremljale so jih njihove družine in skupina bolničark. Romanje je vodil škof iz Koimbre, Oliveira.

PIJ XII. SPANCEM

Špansko poslanstvo pri sv. stolici je izdalo knjigo pod gornjim naslovom. V knjigi so zbrani vsi govori, ki jih je imel sv. oče za Špance.

AMERIŠKO KATOLISKO ČASOPISJE

Gotovo imajo ameriški katoličani najmočnejše časopisje, ki izhaja sedaj v nakladi 23.370.000 izvodov. Samo v preteklem letu je naklada narasla za 700.000. Vseh katoliških publikacij je 559.

Marijino slavlje v Trstu

Leta 1949 je bila v Trstu huda kolera in tržaški verniki so iskali pomoči pri Mariji. Pripravili so veliko proslino procesijo s kipom Matere božje, ki so ga častili v starem mestu. Po tej procesiji je kolera kmalu prenehala in tržaško mesto se je zaobljubilo Mariji z vsakoletnim praznikom 21. novembra; ta praznik poznajo v Trstu kot praznik »Matere božje od zdravja«. Leta 1939 so kapelico, kjer je stal kip, podrli in kip prenesli v stolnico. Zavod INAIL je v teku lanskega leta sezidal v starem mestu veliko palačo in v njej delo so kip iz stolnice zopet slovesno prenesli na staro mesto in sicer v kapelico v palači INAIL. Procesijo je vodil prevz. g. škof.

Branijo se pred izselitvijo

26 družin, ki stanujejo v dveh hišah v ulici Coroneo, je začelo praveati boj za obstanek. Policija bi jih morala namreč dne izgnati iz stanovanj, ker bodo hiše verjetno podrli ali popravili. Toda stanovalci niso tega menja. Zadelali so vse vhode in dobri ljudje jim dobavljajo hrano in vse potrebno po čisto primitivni poti. Zaprti stanovalci spuščajo na vrvi skozi okna košare, ki jih napolnijo z živim zopet dvignejo. Razobesili so tudi po terasah razne napise proti ukrepom oblasti zaradi izгона. Naslovili so tudi pismo na odgovorne oblasti, v katerem pravijo, da nočejo, da bi njihovi otroci šli prebivati v stanovanja, ki so legla vseh bolezni. Zahtevajo tudi prepoved zakona o izgonih, dokler ne bo dovolj stanovanj, kamor bi se lahko vselili izgnanci.

Tržačani so zavzeli najvišji perzijski vrh

Tržaški alpinisti Gregorio Invrea, Bruno Crepez in Valter Mejak so pred dnevi zavzeli najvišji vrh v Perziji Demavend visok 5.671 m. Zavzete tega vrha, ki je ugasel ognjenik, nikakor ni bila lahka zadeva. Trije alpinisti so se morali boriti in premagati nešteto težav, meglo in mraz, predno so dosegli in zavzeli najvišji perzijski vrh. Eden izmed njihovih tovarišev, iranski prevajalec, je malo pred vrhom, na višini 5.300 metrov omagal in alpinisti so ga na povratku rešili.

Žalostni konec velike ladje

Pretekli teden so v morju med Izolo in Koprom odstranili še zadnje ostanke velike prekoceanske ladje »Rex«, ki je pred vojno predstavljala ponos italijanske mornarice. Zgradili so jo leta 1932 v ladjedelnih Ansaldo v Sestri pri Genovi in je vozila na redni progi Genova-New York. Za časa vojne je ladja iz Genove prišla v tržaško luko, a tudi tu ni bila dovolj varna. Poslali so jo na morje med Izolo in Koprom. Kmalu so jo tudi tu zasedla anglo-ameriška lovka letala, ki so odvrgla nanjo zažigalne bombe in tako se je začelo počasno umiranje te ponosne prekoceanske ladje. Skozi teden dni so se dvigali plameni iz goreče ladje in končno ni ostalo od nje drugega kot le golo ogrodje. Ker je bila ladja v jugoslovanskih vodah, so jugoslovanske oblasti ukazale odnesti z nje vse, kar je bilo še količjak vredno. To delo je trajalo od leta 1947 do leta 1950 kljub protestom italijanske vlade. Odnegli so tako 28 ton materiala. Šele letos je holandski rušilec končno dvignil

iz morja še zadnje ostanke nekdanje najlepše prekoceanske italijanske ladje »Rex«.

Reakcija tobaka

Povišanje cen tobaku je v našem mestu dvignilo precej hrupa. Pogumni kadilci so pošiljali protestna pisma na vse strani. Tudi uredništvom tržaških listov so jih poslali in v teh so odkrito priznavali, da rimski vladi zelo zamerijo, ker je za pomiritev duhov brenkala celo na strune patriotizma.

Se bolj kot kadilci sami so zaradi povišanja cen bile prizadete trafike. Poročilo predsednika Udruženja tržaških trafik pravi, da je po povišku cen 12. avgusta padla prodaja cigaret do 35-40%, in zelo malo je verjetno, da bo dosegla 60% prejšnje prodaje.

Trst je takoj po prvi svetovni vojni u-

žival prednosti in privilegije, ki jih druge italijanske province niso poznale. Tako n. pr. je bila cena cigaret za 25-30% nižja od ostalih provinc. Trst je imel izključno pravico za prodajo nekaterih lokalnih tipov cigaret kot: Sport, Dalmazia, Xanthia in druge. Prav tako je imel izključno pravico do prodaje nekaterih inozemskih tipov, največ švicarskih. Z ozirom na nizke cene so se tudi bližnja mesta oskrbovala s tobakom v Trstu, zato je Trst prodajal razmeroma veliko več tobaka od drugih italijanskih mest. Rimska vlada je tudi dala dovoljenje za večje število trafik, kot bi jih Trst po številu prebivalcev smel imeti. Mesta namreč od 300.000 prebivalcev imajo pravico do 186 trafik, naše mesto pa jih ima 250. Prodajalci tobaka imajo na prodaji vsakega tipa tobaka 6% dobička, zato bodo seveda upadli količino prodaje še bolj občutili; iz tega sklepajo, da bo zaradi skrajšanja prodaje večje število trafik moralo prenehati z obratom.

Tako bodo dohodki državnega monopola, kljub povišku, precej prikršani, če ne celo nižji kot prejšnja leta.

Poročilo

Občinski in pokrajinski svetovalec dr. Stilogij je pretekli teden interveniral pri ministrstvu za prosveto in pri uradu za obmejne šole v Rimu za naše šolske zadeve.

Dve leti obmejnega prometa

Pred dvema letoma dne 20. avgusta 1955 je bil podpisan sporazum o obmejnem prometu med Italijo in Jugoslavijo. Od takrat do konca letošnjega julija so zabeležili 6 milijonov 422 tisoč prehodov čez mejo v obe smeri. Italijanska kvestura je izdala 88 tisoč propustnic, jugoslovanske oblasti pa 43 tisoč.

Sirijo se govornice, da bodo obmejni pas razširili za nadaljnjih deset km v notra-

le, da imajo pravico do slovenskega pouka, saj država sama vzdržuje slov. šole in s tem priznava naš narod; a naj bi se tudi zavedale, da imajo dolžnost svojim otrokom nuditi izobrazbo v materinščini. Veliko korist bi imeli naši gimnazijci, če bi jih starši dali med letom tudi v slovenski katoliški zavod Alojzijeve v Gorici, ki se lahko ponaša, da se je prav v njem vzgajalo skoro vse katoliško izobraženstvo od 1896 leta do danes. Druge vasi zelo cenijo ta naš zavod, saj ga obiskujejo celo dijaki iz Trsta in iz Benetije. Le Doberdovec ni.

Dol

Preteklo nedeljo se je zaključil gospodinjinski tečaj z bogato razstavo ročnih del, kuhinjskih posuščic in raznih konzerv ter

V SPOMIN NA PASTIRSKI OBISK V DOBERDOBU SO FARANI POKLONILI G. NADSKOFU IZ KRAŠKEGA MRAMORJA IZKLESANO PLOŠČO S SIMBOLICNIMI ZNAKI, KAKOR JE RAZVIDNO S SLIKE.

njust obeh držav. Vendar so te govornice doslej brez vsake podlage. Pač pa je možno, da bodo prehode čez mejo pomnožili in tako omogočili večkratni prehod in ne samo štirikrat na mesec.

Doberdob

Ze se vzbuja zanimanje za šolo in vprašanje »kam z otroki«. Želimo, da bi se naše slovenske družine s ponosom zaveda-

likerjev: delo mladih deklet, ki so obiskovale večerno šolo. Gospodinjinski tečaj je trajal od 25. junija. Zasnovala in vodila ga je domača gospa učiteljica Ada Gabrovec. Program je obsegal: ročna dela s posebno pažnjo na kvačkanje, gospodinjiske nasvete o domu, kuhinjsko šolo, družabno vedenje in srčno omiko ter versko vzgojo. Kako je bil program dobro izveden, je pokazala razstava, ki je obsegala

9. servisov prtičev, 1 servis rjuh s prevlekami, več prtičev za podstavke, dve pleteni rutii, pleteno krilce sestrici, dve opleteni lutki, več kvačkanih prtičev, dva predpasnika, tri prešivane preproge ter velika izbira raznega sočivja v kisu in olju, likerjev in vseh vrst peciva od kruha preko palačink do raznih sadnih tort. Po blagoslovu je bila primerna prireditve, pri kateri so dekleta orisala udeležencem svoje lepe uspehe. Priznanje gre našim dekletom, ki so tako koristno izbrile svoje počitnice, in še večje priznanje gospe prireditelji tečaja, ki je brezplačno zrtvovala počitnice v blagor našim dekletom. Za tako požrtvovalno delo so ji družine hvaležne.

R A Z N O

PETDESETLETNICA SKAVTIZMA

Skavtizem praznuje letos petdesetletnico svoje ustanovitve. Za ta izredni jubilej se je zbralo iz vseh delov sveta v Sutton Parku v Angliji 35.000 fantov. Tam so na velikih planjavah in med gozdovi priredili svoj petdeseti »jamboree«. Za vse so poskrbeli angleški skavti; tako je na tem velikanskem področju zraslo taborišče in kdor ga je hotel pregledati od začeta do konca, je zato uporabil celo uro hoje. Taborišče je bilo opremljeno s štirimi velikimi skladišči z vsem potrebnim materialom za življenje na prostem, petimi banalnimi uradi, dvema velikima gostilnoma, poštnim uradom, informacijskim uradom, velikansko areno s 3 tisoč prostori za gledalce, ter mogočnimi oddajnimi in relejnimi postajami. Poleg tega je vsak dan izšel časopis v zelo visoki nakladi, katerega prve številke so povsem pošte.

Skavtsko taborišče je doživelo svoj največji praznik, ko ga je obiskala angleška kraljica Elizabeta. A nič manj se niso skavti razveselili obiska Lady Baden Powelove, žene ustanovitelja skavtizma Baden Powela in sedanje predsednice ženskega skavtizma. Ni se mogla ubraniti ganjenosti, ko je pripovedovala sedanjem skavtom o prvih iskrh skavtizma, ki je sedaj ob petdesetletnici vzplapolal v mogočen plamen.

82 zastav so vsako jutro ob topovskem strelu dvignili v zrak, 82 različnih narodnosti je bilo zastopanih na kongresu. In vendar so se vsi razumeli kot ena družina in tako tudi dejansko pokazali, da ni nemočnega ljubezen in pravo sožitje med narodi.

Za onega, ki je v življenju nekaj naredil, je čisto lažje biti ponižen, kot za onega, ki ni nikdar nič naredil. (Graf).

Radio Trst A

Nedelja, 15. sept.: Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 15.15 Bartok: Divertimento za godala. — 17.00 Slovenski zbori. — 18.30 Mladina pred mikrofonom: Otroški vrtec v Repentabru. — 20.30 Rossini: Seviljski brivec, opera v 2 dej.

16. sept.: 18.00 Schubert: Simfonija št. 6 v C-duru. — 18.55 Koncert violinista prof. Karla Sancina. — 22.00 Izbrani listi iz slovenske književnosti: Fran Detela: Trojka. — 22.15 Richard Strauss: Don Kihot, simfonična pesnitev. 17. sept.: 18.00 Haydn: Koncert za čelo v D-duru. — 19.15 Zdravniški vedež. — 21.00 Slavko Rebec: »Saturnovi otroci«, drama v 3 dej.

18. sept.: 13.46 Saint-Saens: Havanaise op. 83. — 18.55 Koncert čelista Gorazda Grafenauerja. — 19.15 Ivo Zor: Zgodbe za otroke od osmih do mojih let: 4. Povest o pajkovem učenecu. — 20.30 Slovenska folklorna glasba. — 22.00 Iz ital. književnosti in umetnosti. — 22.15 Wagnerjeva glasba.

19. sept.: 18.00 Brahms: Dvojni koncert v A-molu. — 21.00 Dramatizirana zgodba: Duilio Saveri: Kateri od treh? »Madame Tignon, oderuhinja«. — 22.00 Nove knjige in izdaje.

20. sept.: 12.00 Zivljenja in usode: maršal Georgij Žukov. — 18.00 Grieg: Koncert v A-molu op. 16. — 21.00 Prireditve in umetnost v Trstu. — 21.15 Velika dela slavni mojstrov.

21. sept.: 12.00 Po tržaški okolici: 12. Iz Sesljana v Devin in na Grmado. — 14.15 Respighi: Antične arije in plesi. — 18.00 Bruch: Koncert št. 1 za violino. — 18.30 Oddaja za najmlajše. — 21.00 Teden v Italiji. — 22.00 Mendelssohn: Simfonija št. 3 v A-molu.

OBVESTILA

ZACETEK POUKA NA SLOVENSKIH OSNOVNIH ŠOLAH TRŽAŠKEGA OZEMLJA. Šolsko nadzorništvo za slovenske osnovne šole v Trstu obvešča starše ali njih namestnike, da se bodo vpisovanje, popravni izpiti in začetek šolskega leta 1957-1958 na slovenskih osnovnih šolah Tržaškega ozemlja vršili po naslednjem urniku:

Od 16. septembra do vključno 24. septembra t. l. vpisovanje in popravni izpiti vsak dan od 8.30 do 12.

30. septembra slovesna otvoritev novega šolskega leta s sv. mašo.

1. oktobra, v torek, začetek rednega pouka ob 8.30.

Vsa potrebna pojasnila in navodila dobe starši ali njih namestniki na oglasni deski pri didaktičnih ravnateljstvih ali pa na šoli pri učitelju-upravitelju.

PRIGLASANJE ZA MARIJANIŠČE. Starši, ki žele dati svoje sinove v katol. vzgojni zavod na Opčinah, naj vložijo prošnjo do 25. septembra na vodstvo Marijanišča. Prilože naj prošnji tele listine: krstni list župnega urada, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo in priporočilo domačega dušnega pastirja.

Se bolj priporočljivo je, če pridejo starši osebno v zavod, tako se bo lažje dogovoriti glede mesečne vzdrževalnine.

Prošnjo morajo napraviti tudi dosedanja gojenci, drugače ne bodo vzeti v poštev.

Vodstvo

DAROVJI ZA ALOJZIJEVISČE: V spomin svojih padlih bratov daruje za vzdrževanje revnih dijakov sestra N. N. 1500 lir. — Bog povrni! Padlim bratom pa naj nakloni vence zmage!

ZA MARIJANIŠČE: N. N. 1260; gđe. Marinič Milka 1000; N. N., Opčine 300; g. Hmeljak Trst 5000; neimenovani, Trst 1500; N. N., Opčine v spomin za pok. g. dekanom Cinkom 1000 lir.

Vsem dobrotnikom iskren Bog plačaj!

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

»Dobro,« se je smehljal duhovnik. Samo moje zunanjosti se ne bo smel ustrašiti. Prišel bom namreč oblečen malce pufolovsko.«

S temi besedami se je Soyer poslovil.

Gospodična Gauffreau je pa spet stopila h kočari za zelenjavo in rekla:

»Dati mi morate še dve ali rajši še tri zelne glave.«

*

Ko se je znočilo, so preko streh v Montbernage doneli veseli zvoki trobente. Kljub mrazu so ljudje povsod odprli okna, da bi slišali prav natančno.

Pavle Convertier je bil zlezal na streho pekarne in sedaj je trobil veselo:

Bratec Jakob, bratec Jakob,
al' se spiš, al' se spiš?

Zvon nam že pozvanja!
Zvon nam že priganja!

Bom — bom — bom — bom — bom!

»Petkrat bom!« so šepetali ljudje v Montbernage drug drugemu. »Ob petih bo torej sveta maša v Pasquierovem skednju.« Pavle Convertier je še nekajkrat zatrobil svojo najljubšo pesem. Tresel se je od mraza in se čudil, da mu glasovi niso primrzili v trobenti. Ni pa nehal, dokler se mu ni zdelo, da vsi dobro vedo, da morajo priti ob peti uri k sveti daritvi.

Mežnar Paskal, ki je isti čas lezel v klub v Poitiers, da bi se v tem mrzlem vremenu malo ogrel, je godrnjal sam

pri sebi: »Zdi se, da je ta bedak znorel. V tem divjem mrazu trobi na prostem.«

*

Drugo jutro je debeli Lipe stal ob pol petih pri Joubertovem mostu in si s sapo grel prste; bilo je namreč strašno mrzlo. Robert mu je bil naročil, naj čaka tukaj na Soyera in naj ga varno pripelje v skedenj, kjer naj bi se vršila sveta maša. Pazi naj tudi, če ne prihaja morda v Montbernage kak jakobinec, orožnik ali narodni stražnik. V tem primeru bi moral v skok priteči v skedenj in opozoriti udeležence jutranje službe božje na nevarnost.

»V skok priteči!« je godrnjal Lipe sam pri sebi. »Kako si to predstavlja v tem mrazu, ko ti noga pri vsakem koraku primrzne k tlom. Pa vendar ne bo nobeden od teh rdečih lopovov v tem vremenu prišel sem v Montbernage!«

Leno se je naslonil na ograjo mosta in gledal zdolgočasen tja po mestu. Vsa okna so bila temna. Nevarnosti torej ni bilo nobene.

Nenadoma pa se je ustrašil. Po mostu so prihajali koraki. V motni svetlobi laterne se je pokazal velik trivogelnik¹⁾, modra vojaška suknja, bele hlače.

»Gromska strela! Narodni stražnik!« je zarenčal Lipe. »No, potem pa v skok!«

Debeluh je res začel teči. Toda z velikim strahom je zaslišal, da je tudi oni pospešil korake. Lipe, ki je v za-

¹⁾ takratni vojaški klubok.

četku tekla le bolj nalahno, je polagoma res začel dirjati v skok. Toda zasledovalec mu je ostal tik za petami. Potem je pa celo zakričal za dečkoma:

»Oj, ustavi se vendar! Fant, nikar ne teci tako!«

Lipe je pa le godrnjal: »Mene že ne boš potegnil!« Premikal je noge kot še nikoli v svojem življenju. S strahom je pa potem ugotovil, da se miličnika res ni mogel otrestiti. Lipe je napravil nekaj predrznih ovinkov, drvel je po najtemnejših ulicah v upanju, da se bo oni spotaknil ob kake stopnice pred hišo in si zlomil nogo. Vso večnost končno le ne bo mogel tako dirjati. Sapa mu je že sumljivo pohajala. Zato je potem brez drugih ovinkov stekel naravnost proti skednju, da bi obiskovalce službe božje v zadnji minuti opozoril.

Medtem so bili v Pasquierovem skednju zbrani že vsi verniki iz Montbernage; čakali so na duhovnika. Stari Gervais je molil rožni vence, gospa Favreau pa je s svojim zborom prepevala svete pesmi.

Zadaj v skednju so stali možje iz Montbernage; vsak je imel s sabo trdo gorjačo. Nič se ni moglo vedeti, ali je morda ne bodo potrebovali.

Tedaj se je debeli Lipe s silovitim skokom pognal skozi vrata skednja; od nenavadnega napora je bil tako brez sape, da je le s težavo izustil besedo:

»Prihaja!«

»Duhovnik?« so vprašali možje.

»Ne!« je sopihal fant brez sape. »Miličnik!«

»Miličnik!« je zakričalo nekaj žensk. »Za božjo voljo, izgubljeni smo!«

(Nadaljevanje)